

Boekverslag Spaanschen Brabander (G. A. Bredero)

Hanneke van Herk

© havovwo.nl (juli 2003)

G.A. Bredero, *Spaanschen Brabander*
Geschreven in 1617, eerste druk: Amsterdam, 1618

Titelverklaring:

Bredero wil van een Spaanse hoofdfiguur een Brabantse hoofdfiguur maken.

De hoofdfiguur uit het boek zegt dat zijn moeder een Brabantse was en zijn vader een Spanjaard, dus is hij een Spaanse Brabander.

1. Inhoud: zie stencil 1.

2. Uitgewerkte persoonlijke reactie:

Onderwerp:

Het onderwerp van de tekst is op een leuke manier het aan de kaak stellen van het bedrog van de gewone Amsterdammer door Jerolimo, de schurk.

Ik vind het onderwerp wel boeiend, omdat het een beetje spanning in het verhaal komt. Maar de schurk is geen echte slechterik, dus komt het onderwerp niet helemaal uit het verhaal.

Ik vind dat de schrijver het verhaal niet helemaal goed uitwerkt, omdat de schurk er niet uitkomt als de slechterik. Het bedrog is wel heel duidelijk zichtbaar.

De visie in het boek is dat de schrijver het niet eens is met de Brabander, hij vindt de Brabanders geen goede mensen, vooral bedriegers.

Gebeurtenissen:

De belangrijkste gebeurtenis in het boek vind ik het moment dat Jerolimo verdwijnt uit Amsterdam, omdat hij te veel schulden heeft en Robbeknol helemaal alleen achter laat. Ik vind dit belangrijk omdat hier duidelijk wordt omschreven dat Jerolimo een bedrieger is, zo erg dat hij zelfs een vriend in de steek laat. Dit is ook de gebeurtenis die de meeste indruk op me maakt, ik vind het vreemd dat je een vriend zomaar in de steek laat.

De personages spelen een belangrijker rol dan de gebeurtenissen, de gebeurtenissen worden niet zo duidelijk en uitvoerig beschreven, maar vooral de gesprekken tussen personen. Ik vind dit heel goed bij het verhaal passen, je leert zo de mensen heel goed kennen. En je kunt in Jerolimo heel goed de bedrieger herkennen.

Ik vind de gebeurtenissen vrij saai, omdat er vrij weinig gebeurt. Er zijn bijna geen gebeurtenissen beschreven en die er zijn, zijn heel kort beschreven.

Personages:

Ik vind de hoofdpersoon geen held, omdat ik hem laf vind dat hij gebruik maakt van andere mensen en dan gauw vlucht als hij moet betalen.

De karaktereigenschappen zijn heel goed beschreven, dit past heel goed bij het verhaal, je leert de mensen kennen. Dit vind ik wel leuk aan het verhaal, omdat er geen gebeurtenissen zijn, anders zou het verhaal heel saai zijn.

Ik vind Robbeknol sympathiek, omdat hij voor zijn meester wil zorgen en zijn eten deelt met hem. Ik vind Jerolimo niet sympathiek, omdat hij zijn vriend in de steek laat en hij alle mensen bedriegt.

Ik vind de beslissingen van Jerolimo niet begrijpelijk, omdat hij gebruik maakt van mensen, ik vind dat je wel kunt werken voor je geld.

De personages reageren erg voorspelbaar, ze reageren precies zo dat de boodschap van het verhaal goed overkomt.

Opbouw:

Ik vind het verhaal soms ingewikkeld van opbouw, omdat er steeds stukjes tussendoor komen die helemaal niks met het verhaal te maken hebben. Dit vind ik wel jammer, want het maakt het verhaal heel ingewikkeld.

Ik vind het verhaal niet spannend, omdat het voorspelbaar is en er geen spannende gebeurtenissen in voor komen.

Je ziet de gebeurtenissen door de ogen van de verteller, dit past goed bij het verhaal, omdat je zo het hele verhaal duidelijk kunt overzien en het een beetje overzichtelijk wordt.

Aan het slot blijf je met veel vragen zitten, zoals wat Robbeknol en Jerolimo nu verder met hun leven gaan doen. Maar dit was niet storend aan het verhaal, want de relatie tussen hen is afgelopen en dat verhaaltje dus ook.

Boekverslag Spaanschen Brabander (G. A. Bredero)

Hanneke van Herk

© havovwo.nl (juli 2003)

Taalgebruik:

Soms vind ik het taalgebruik in het boek wel moeilijk, vooral het Brabants, want het is soms niet meer te herkennen als Nederlands. Ook het Spaans tussendoor snap ik niet.

Maar dat is niet erg, want het verhaal is toch wel te snappen.

Er zijn alleen dialogen in dit verhaal en dat vind ik niet erg, want het maakt het verhaal levendig en past bij toneel.

Eindoordeel:

Ik vond het verhaal op zich wel leuk, het verhaal was wel leuk. Maar het verhaal was niet spannend en soms was het wel saai dat er alleen maar gesprekken waren.

Ik vond het ook jammer dat er helemaal geen gebeurtenissen in het verhaal zitten.

Mooi aan het verhaal vond ik het aparte taalgebruik, dit paste heel erg goed bij de tijd. Een beetje vreemd aan het verhaal vond ik dat de stukjes die tussendoor zaten niks met het verhaal te maken hadden, ze maakten het verhaal verwarrend.

3. Extra Motief: (andere motieven zie stencil 2)

Fortuna-motief: Fortuna is de Godin van geluk en ongeluk, alles kan plotseling veranderen in het tegenovergestelde.

Voorbeelden: “De zaken van de wereld gaan wat wispeluur.”

“De gezondste man van Amsterdam is ineens morsdood door builenpest.”

“Trijn zou trouwen, was rijk, had een goed uitzicht, dan steelt de man het leven. Haar leven wordt op z'n kop gezet, leven verandert.”

4. Politieke achtergronden:

Er is politieke onrust in de Nederlanden, daarom komen er veel buitenlanders (Brabanders) naar Amsterdam toe. De Geuzen vechten tegen de Spanjaarden, de mensen vinden de Geuzen daarom maar oproerkraaiers. Men zegt bijvoorbeeld: “De zaken in de wereld gaan wat wispeluur.”

De situatie wat betreft het geloof verschilt ook nogal, in Spanje hebben ze het Katholieke geloof. De Nederlanden zijn in oorlog met Spanje, dus hebben de Nederlanden het Protestantse geloof. Men gelooft niet in het Katholieke geloof om de politieke situatie en niet om de sociale redenen.

Er zijn vrijsteden in Nederland, daar kun je naartoe vluchten als je vlucht uit Amsterdam, want Amsterdam heeft daar geen invloed meer.

5. Sociaal-economische achtergronden:

Het verschil tussen arm en rijk is heel duidelijk in het verhaal. Want het verhaal gaat over de gewone Amsterdammer, die dus hard moet werken voor z'n geld en soms moet bedelen. Er zijn dus mensen die zo rijk zijn dat ze geld kunnen geven aan de arme Amsterdammers.

Jerolimo denkt ook dat hij rijk is, terwijl hij dat helemaal niet is. Robbeknol ontdekt dit omdat Jerolimo zegt dat je spaarzaam om moet gaan met eten. De rijken zouden het niet eens zijn met hem.

Gierige Gerard bewaart alles waar geld in zit, zodat hij ooit heel rijk zal worden. Hij gaat daarom ook naar de notaris, omdat hij de bezittingen uit het huis van Jerolimo wil, omdat er geen huur betaald is.

Bijateris gaat ook geld eisen bij Jerolimo. Zij is een hoer en wil betaald worden voor haar diensten.

In het verhaal wordt het verboden om nog te bedelen, omdat het geen mooi gezicht is in de stad als er bedelaars zitten. Alleen de echte arme mensen moeten zich melden bij het stadsbestuur en zij krijgen hulp. De anderen mensen niet, want het stadsbestuur vindt dat mensen die niet ziek of oud zijn, kunnen gaan werken en voor zichzelf kunnen zorgen.

Boekverslag Spaanschen Brabander (G. A. Bredero)

Hanneke van Herk

© havovwo.nl (juli 2003)

6. Blijspel:

Het is een blijspel omdat het verhaal grappig is, Robbeknol denkt bijvoorbeeld dat de lijkstoet naar hun huis gaan (het huis van armoede), maar de lijkstoet gaat naar de begraafplaats.

- Verduytschen: een buitenlands stuk aanpassen aan het 17^e eeuwse, Amsterdamse publiek.

Voorbeelden: "Amsterdamse tussenstukjes."

"Geen Spanjaard is hoofdpersoon en bedrieger, maar een Brabander."

"Mannen die roddelen over de situatie in de stad"

- Aemulatio: Schrijver wil een beter stuk maken dan het origineel dat als voorbeeld diende.

Voorbeeld: "Verduytschen."

- Fortuna-motief: Fortuna is de Godin van geluk en ongeluk, alles kan plotseling veranderen in het tegenovergestelde.

Voorbeelden: "De zaken van de wereld gaan wat wispeltoer."

"De gezondste man van Amsterdam is ineens morsdood door builenpest."

"Trijn zou trouwen, was rijk, had een goed uitzicht, dan steelt de man het leven. Haar leven wordt op z'n kop gezet, leven verandert."

- Kritiek: Vormen van kritiek:

Op de vreemdelingen.

Op politie en justitie.

Op de Brabanders.

Op de Brabantse taal.

Op de Godsdienst.

Voorbeelden: "Tegenstelling Amsterdammers, niet-Amsterdammers."

"Rechters worden belachelijk gemaakt. Niemand vertrouwt de politie."

"Brabanders zijn vreemdelingen."

"Brabantse taal is een mengelmoes van verschillende talen."

"Niemand snapt waarom er verschillende stromingen in de Godsdienst zijn."